

קולנוע

סרטים

רקויאם למערב

פרא מיני אלף (אופיר, תל-אביב; ארצות-הברית) הוא מערבון מודרני שאינו כפוף עוד לחוקים הקלאסיים של המערבונים, פרט אולי לחלוקת העולם לשני סוגי בני-אדם: טובים מאוד ורעים מאוד. מי שמחפש בו סרט פעולה, עמוס קרבות אקדחים ומטעני הרגום, עשוי להתאכזב. יותר מאשר הוא מערבוני, זהו מעין הספד למערב ההירואי, סוסיו הגועיים, עדרי ה-בקר הענקיים שלו ובני-הגזע הקולנועי העליון שחיו בו.

להאד (פול גיומן), גיבור העלילה, בנו של בעל-חיה מזדקן (מליון דוגלאס), אין יותר סוסים לרכב עליהם. תחתם הוא רוכב על נשים בדהירה מהירה לא פחות במקום לגדל קרני שחורים, הוא מצמיח קרניים ל-גברי העיירה הקרובה, ומאחר שלא נשאר לו עוד אינדיאנים או שודדים נועזים להלחם בהם, הוא נלחם באותה אכזריות באביו הזקן, שריד הדור הקודם, עד שהוא מביאו אל סף הקבר.

זה נערך זה? הסרט המבוסס על ספרו של לארי מקמורסי, בבימוי של מרטין רייט, מנסה להציג ניתוח כמעט פסיכו-אנליטי של שקיעת המערב, המתגלם בדמותו של אותו בוקר נוקשה האד. האד סובל מתסביך אדיפוס קיצוני, שאינו מופנה ודוקא אל אביו באופן אישי. זוהי שנאת-אב המת-פרשת כשנאה למסורת ולמורשת המערב ה-פרוע, שעם כל פראיותו היו גם בו חוקי מוסר.

האד אינו אנטי-מוסרי. הוא משוטח חסר מוסר. "לך יש מספיק מוסר בשביל שנינו", הוא מטיח כלפי אביו הזקן, סמל הבוקר הרומאנטי, הקשור לאדמתו ולבקר, מעדיף לרדת מנכסיו מאשר להתיר קידוח בארות-גזס בחתרתו.

הסרט יותר כמעט לגמרי על מרבית ה-סממנים הסנסציוניים הנמצאים ביצירה הספ-רותית. במקור הכתוב מצבע האד מעשה אדיפוס מושלם, הורג את אביו ואונס את מנהלת משקי-הבית הכושית, בה הוא מוצא תחליף לאם. בסרט מה האב בתאוונה, ואילו נסיון האונס של מנהלת משקי-הבית הלבנה (פטריצ'ה ניל) נכשל בשל התערבותו של בן-היאחז הצעיר של האד (ברנדון דהיווילד) החושק באשה הבוגרת באותה מידה כמו אחיו, רק עם קורטוב ועיר נוסף של מוסריות.

במקום סממנים דרמטיים אלה העדיף מרטין רייט להתרכז בבנין קולנועי מרשים של אורה, המוכיחה את אורית הדרום ה-דוער במחנותיו של טנסי ויליאמס, ובעיצוב מושלם של הטיפוסים.

כל אחד מארבעת בעלי התפקידים הרא-שיים מגלם דמות שאפשר לייחס לה סמליות כל-אמריקאית, דבר המוציא את הסרט מתחום המערבונים והופך אותו ליצירה בעלת משמ-עות רחבה יותר, שניתן לראות בה תיאור ביקורתי של התנוונות החברה האמריקאית. הדור הנועם התוסס את מקומם של הזקנים האידיאליסטים הוא ממוסחר, הולל, מופרע מין וטורף עול באותה מידה שהוא חסר ערכים.

דמותו של המאם, סמל החברה האמרי-קאית שקבעה את יחודה הסוציולוגי ואת גיבושה המשפחתי, אינה קיימת עוד. תחתיה קיים תחליף מיני פרוץ ומגרה הבא לידי ביטוי בדמות הנטלאה אותה מציגה פטריצ'ה ניל.

ברנדון דהיווילד הצעיר, המייצג בסרט את דור ההמשך השלישי, הנקרע בין אהדתו לדור הזקן ותשוקתו להידמות לדור ה-קודם לו, מציג אף הוא משחק מעולה ו-כובש לב.

פרות לקבר-אחים. שקיעת המערב אינה מתבטאת רק בהתנוונות אנשיו. התו-צאה הכרתית מכך אינה מאחרת לבוא. עזר הבקר הענק של הומר הזקן נתקף ב-מחלת הפה והסלפיים. באחת הסצנות הער-משניות ביותר של הסרט, מוצא העזר כולו להורג, נקבר בקבר-אחים. המוהיקני האחרון של חלוצי המערב, נקבר אף הוא כשאר בני דורו.

כל מה שנשאר במערב הם מגדלי-קידוח, מכונות קאדילאק מפוארות, הרבה שחיתות מינית וקהות רגשית מוחלטת. איש אולי תקוה בדור הצעיר שיתקומם נגד אלה, מרלון דהיווילד, מחתיר על ה-עושר ויוצא לנדוד ולחפש את טעם החיים שאבד במערב.

רובינא ושורץ בסידני
לטון-מישנה בצה"ל

גידה אלמגור בנוד
מגרסה גארבו

ספורט

כדורגל

אותה נבחרת בשניו אדרת

שבוע אחר בלבד אחרי שהנבחרת נחלה הסדר מביש לקבוצת התחתית של הליגה ההולנדית, פטרסה, עלתה נבחרת כמעט שו-נה לגמרי להתמודד נגד נטבורג השבדית, הפסידה בתוצאה 0:1.

המאמן האנגלי החדש, ג'ורג' אינסלי, שינה את ההרכב בצורה קיצונית, ניסה שקנים והכליל בסגל כדורגלנים חדשים. אך אלה לא יכלו לתקן את הרושם העלוב שיצרו קודמיהם שבוע קודם לכן.

לא היה זה בגלל שגיאה טאקטית של ניהול המשחק, או הרכב בלתי מוצלח. לא היה זה גם יום של חולשה מקרית. להיפך, דקא השבדים הופיעו למשחק בחוסר רצון בולט לשחק, מתוך אישיות, כאילו השלימו מראש עם העובדה שלסגל נבחרת ישראל מותר להם להפסיד ולכן אין צורך במאמץ.

מול קבוצה חיחרת כזו היה כדורגלני ישראלי ממש חסרי אונים. הם נראו קבוצת טירונים המשחקת בשכונה משחק חובבני. פה ושם התגלו כמה ניצוצות של כישרון אישי, כמו אצל השוער יצחק ויטקור (אחיו של השוער החתיק) והחלוץ הנתוניתי ה-צעיר מרדכי שפיגלר. אך סיכום משחק ה-קבוצה הציג אותה כקבוצת אנטי-כדורגל.

הכדורגלנים הישראלים התגלו כחסרי כו-שרגוני בצורה המעוררת ממש רחמים, כ-מכונות כועטות חסרות-ראש, כנטולים כל הכשרה בסיסית המינמאלית.

האפשר היה להאשים את המאמן החדש בהופעה עלובה זו. היתה זו התוצאה ה-ברורה של תקופת גיולה מאגני. כשהיה עדיין מאגני בארץ, יכול היה לפתור על פעולת ההרס, שביצע כדורגלני ישראל ב-משך שנים. בעזרת תירוצים שונים ולעיתים בניהול טאקטי גאוני של משחק. אך עתה, משחשלק, הבשילו פירות הונחתו והשחת-תו והתגלו בכל קלונם. מעולם לא ניצבו כדורגלני ישראל בשפל המדרגה כפי שהיו בעונה בינלאומית זו.

המאגני שבמצב זה לא היה עצם הגילוי, אלא הסימנים שתקופת אינסלי עלולה להיות המשכה של תקופת מאגני. מיום ליום הסי-תבר יותר ויותר שאינסלי אינו אלא כובה, שבוי בידו האיש החינק של ההתאחדות ל-כדורגל, צבי ("האיש בעל הצלקת"), כרים, אותו מגדיר אינסלי עצמו כ"אחד משלושת מומחי הכדורגל הגדולים בעולם".

הסיתרון למצב המשפיל אינו במציאת מאמן טוב או מצויין, אלא בהחלפת השיטה של ניהול חיי הכדורגל בארץ על-ידי עסקני ההתאחדות לכדורגל. מיתרון זה לא ימצא בתקופת אינסלי, המאמן המאומן על-ידי העסקנים.

תצוגת אופנה ישראלית. "סגן-מישנה אילנה רובינא", נאמר עליה, "היא אחת מזמורות הצמרת, הדוגמניות וכוכבות הקולנוע של ישראל. היא הוסיפה את הצבא לרשימת ה-קאריירות שלה במשך שתי שנות אימוניה הצבאיים." **גילה אלמגור**, שהגיעה ה-שבוע ארצה כדי להשתתף בסרטו של **אפרים קישון** סאליח שבתי, נראתה שו-נה מדמותה המוכרת. בשבתה על מזודותיה בנמל-התעופה בלוד, דמתה בצורתה ה-בר-גרת ומשקפי השמש שלה לשחקנית **גרטה גארבו**. אחרי שהצייר **נחום גוטמן** גילה כי כפילו, שבגללו מעירים אותו בל-צילי סלפון בללות, הוא הצלם **נחום גוטמן**, החליטו השניים על מיבצע משותף: הוצאת ספר של ציורים וצילומים. התי-אטרון החיפאי הציג לאחרונה 16 הצגות של מעגל הקיר הקאוקאזי באולם היכל בסתת-תקה. מיד לאחריו מציג הקאמרי באותו מקום את הבובה ה-17. אמר על כך השחקן החיפאי **אילן דר**: "מול שלא הצגנו 20 הצגות. הם היו מציגים אז את הבובה ה-21".

פסוקי השבוע

שמעון פרס, סגן שר-הבטחון: יבוא יום וכל מחנות צה"ל יהפכו ל-מוזיאונים!

הרבי מגור על מהומות השבת: "זאת דחיית בעיית השבת לסיטמא צרה".

ח"כ אנורת ישראל שלמה לורנץ: "המתתיינים של או היו צדיקים בהשאה לחברי מפ"ם של היום".

ח"כ מק"י משה סנה: "יש לי הרבה יותר משותף עם חבר הכנסת אינא (דתיים לאומיים) מאשר עם אפיקורס בור-גני, אשר ממנה את עצמו פרופסור וה-מפרסם מאמרים בעד מהירות זיון אטומי".

ח"כ יעקב כ"ץ, מפועלי-אגודת ישראל: "היום מכניסים כל דבר כמצפון. אולי גם ההשתוללות סביב קליף ריצ'ארד, של המוני בני-נוער שהשתגעו בצורה שלא היתה כמוה בעולם, גם היא כבר מצפון".

ח"כ מפ"ם ויקטור שפיטוב: "גאום סגן שר-הפנים היה יותר מדי היס-טרי מכדי שאכנה אותו גאום תיאטרלי מסוכן".

העתונאי בועז עברון, במאמר על חיסול בתי-קברות מוסלמים בישראל, ויהודים בירדן ובצ'כיה: "אצלם זו אנטי-שמיות. אצלנו זה פרוגרס".

עו"ד שלמה בהר-צידון: "קרה דבר בפינתקדם זו הנקראת ישראל. יהודים רבים, לשעבר תושבי ארצות האיסלם, הצ-טרפו לצברים ולתושבים הערביים וביחד החזירו לארץ זו את צורתה המזרחית".

היומון "הארץ": "הובע חשש שהסינים פועלים ליצירת תאים מחתרתיים בתוככי מקי".

אנשים

סוכריות לשרים

ידיעה שהגיעה מבון, סיפקה השבוע חומר לעריכת מחקר השוואתי בין חילופי-הממש-לות בישראל ובמערב-גרמניה. הידיעה: אחי-רי שבמשך כל תקופת כהונתו אסר ה-קאנצלר הזקן **קונראד אדנאור** על חברי ממשלתו לעשן בישיבות הממשלה, פתח יורשו, **לודוויג ארדהארד**, את ישיבת-הממשלה הראשונה שלו במעשה הפגנתי: הוא הציג סיגאר עבה. ואילו בישראל, בה לא הירשה **דויד בן-גוריון** לחברי הממ-שלה לעשן בישיבות, השאיר יורשו, **לוי אשכול**, את האיטור בתוקפה, מאחר שגם הוא אינו מעשן. אנב: מבין 15 שרי ישראל, רק שלושה מעשנים: **גולדה מאיר**, **זי-מן ארן** ו**יוסף אלמוגי**. עליהם להתא-פק, להסתפק בסוכריות — או לצאת למס-דרון למציצה דחופה. שריד אחר הוציא פת בן-גוריון עדיין מהלך אימים בחיי ה-ציבור בארץ. בכנס עולי קוצ'ין, שנערך לא-מכבר, נקרא ח"כ מפאי **אברהם הרצי-פלד** לשאת את דברו. קרא לעומתו בגי, שנכח במקום: "מתי כבר יהיה לך שם עברי?" אמר לו הרצפלד: "נתת לי כבר פעם יד שלא תשאל אותי יותר על כך". אבל בן-גוריון לא ויתר: "אף פעם לא אש-לים עם שם לא עברי!" בדיון שנערך השבוע בכנסת סביב ההצעות לסדר-היום בעניין מהומות השבת בירושלים, הוכרז ח"כ מפ"ם **ויקטור שפיטוב** את הכינויים בהם פונים קנאיהדת את השרים: "גא-ציום! פרנקים!" בסענו: "זו דוגמה מצוינת ל-מימוש עזות." קרא לעומתו שר המשרה, **כבוד שיטרית**: "תגיד להם שהרמכים היה פרנק?" הוכרז לשיטרת ח"כ מפ"ם **ישראל ברזילי**: "מה אתה רוצה, הם גם נגד הרמכים!" למבקר המדינה **ד"ר יצחק נבנצאל** יש שחביב פרטי, זכר ל-מים בהם היה נשיא החעדה לפיתוח ירוש-לים. במסיבות דיפלומטיות ואירועים חב-רתיים אחרים הוא נוהג להיכנס בשיחה עם תל-אביבים, להזכיר להם שעליהם לעבור לירושלים. שמע אותו נשיא בית-המשפט העליון, השופט **יצחק אולשן**, העיר לו: "מה אתה רוצה? הקהילה הירושלמית ה-גדולה ביותר נמצאת דווקא בתל-אביב." סרט מנעין הוא שנושאה החדש של התאח-דות בעלי-התעשייה **אוגוסטו לוי**, אינו בעלת-עשייה כלל. אוגוסטו הוא מנהל חב-רות, שהתקבל להתאחדות כחבר-כבוד בל-בד. שני חברי-הכבוד היחידים של התאח-דות, מלבדו, הם **משה שהם**, מייסד ה-התאחדות, ו**אלכסנדר זיסל מאכט**, ל-י שעבר מנהל בנק ישראל למעשייה. הדי-מת **אילנה רובינא** זוכה לפירוטום בלתי-רגילה באוסטרליה, שם היא מסיירת עם ה-דוגמנית **שמעונה שורץ** במסע של